

ЛІЦЕЙ № 10 м.Ковеля

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**«ТЕХНОЛОГІЇ. 7 класи»
2024-2025 н.р.**

**Навчальну програму створено
за модельною програмою «Технології. 7–9 класи» для закладів
загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець
О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)**

*«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і
науки України від 16 серпня № 1001)*

**Вчитель трудового навчання
Лисиця Галина Геннадіївна**

Вступна частина

Модельну навчальну програму навчального предмета «Технології» для учнів 7–9 класів розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), на основі Державного стандарту базової середньої освіти.

Відповідно до Державного стандарту, **метою технологічної освітньої галузі** є реалізація творчого потенціалу учня / учениці, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Відповідно до мети технологічної освітньої галузі, **метою навчального предмету «Технології»** є формування у здобувачів і здобувачок освіти життєво важливих компетентностей, необхідних у самостійному житті, розвиток творчого потенціалу, критичного мислення, духовно-моральних цінностей, реалізація здібностей та інтересів учнівства у сфері проєктно-технологічної діяльності.

Предмет спрямований на створення навчального середовища, для розкриття й розвитку у школярства здібностей в особистісно-зорієнтованій сфері проєктування та виготовлення виробів і ознайомлення в процесі роботи з різними матеріалами, інформацією й іншими ресурсами відповідно до потреби творчої ідеї учнівства.

Для учнів та учениць 7-9 класів передусім важливо вивчати зміни, що відбуваються в технологіях. Відповідно, отримані знання в цій галузі мають бути гнучкими та забезпечувати широку сферу застосування; особливий акцент у програмі зроблено на практичній діяльності, яка містить методи: робота із засобами праці; дослідження дизайн-продукту; екскурсії та спостереження; проєктування; практичне оцінювання; історія розвитку технологій, новітні технології.

Ця програма:

- передбачає досягнення очікуваних результатів навчальної діяльності;
- визначає зміст і види навчальної діяльності здобувачів і здобувачок освіти;
- ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах;
- сприяє формуванню ключових компетентностей.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального модуля.

Програму побудовано з урахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;

- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнівством предметних компетентностей;
- творчого використання вчителями програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Згідно з вимогами Державного стандарту, до обов'язкових результатів навчання учнівства передбачено, що учень/учениця:

- формулюють ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності;
- творчо застосовують традиційні і сучасні технології;
- ефективно використовують техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбуються про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Окрім спеціальних умінь і навичок, у процесі навчання учні й учениці оволодівають загальнонавчальними вміннями і навичками, які мають відношення до всіх предметів, наприклад, навичками роботи з книгами, довідниками, читання й письма, бібліографічним апаратом, раціональної організації домашньої праці, дотримання режиму дня тощо.

Структура навчальної програми

Ця програма є логічним продовженням навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Деякі питання в ній повторюються, але передбачено, що вони мають бути ускладненими відповідно до вікових особливостей здобувачів і здобувачок освіти. Крім цього, учні та учениці 7 класів працюють над соціальними проєктами, що сприяє усвідомленню значущості виконаної роботи.

Розроблену навчальну програму складено з чотирьох основних модулів:

1. Утілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності.

2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.

3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.

4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Навчальна діяльність здобувачів і здобувачок освіти за цими модулями сприятиме найбільш ефективному досягненню мети предмета «Технології».

Зазначену мету можна досягти шляхом залучення здобувачів освіти на уроках технологій до проєктної діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнівства, формування в нього здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане.

Зміст програми орієнтовано на формування в учнівства ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес навчання до життєвих потреб учня / учениці, їхніх інтересів та природних здібностей.

Навчальний програмовий матеріал, що забезпечуватиме умови для досягнення учнівством очікуваних результатів навчання, викладено в таблиці, яка містить такі опції (стовпці таблиці):

- очікувані результати навчання;
- зміст навчального предмета;
- види навчальної діяльності.

Очікувані результати складають основу освітніх цілей у роботі вчителя / учительки, орієнтують його / її на запланований навчальний результат та мають бути досягнуті на кінець навчального року.

До програми додано перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів.

Програмою передбачено, що вибір об'єкта проєктування та основну технологію вчитель / учителька добирають разом з учнями, орієнтуючись на їх здібності, бажання, матеріальне забезпечення тощо. Крім цього, учитель / учителька, орієнтуючись на зміст навчального предмета (середній стовпець програми), визначають перелік необхідних тем для вивчення в межах обраного об'єкта, формуючи теоретичну і практичну базу знань і вмінь.

Під час виконання практичних робіт у навчальній майстерні важливо звертати увагу на дотримання здобувачами і здобувачками освіти правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх виключно безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Основна частина

7 клас

Перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів та учениць

Перелік напрямів проєктно-технологічної діяльності учнів та учениць	Перелік основних технологій
Еco-Friendly вироби. Акcesуари та прикраси. Вироби для оздоблення інтер'єру приміщень. Вироби до свят. Вироби з уживаних речей. Волонтерська діяльність. Догляд за собою. Кімнатні, садові рослини. Корисні речі для загального побуту. Корисні речі для: немовлят, дітей, дорослих, людей з інвалідністю, домашніх тварин. Кулінарні вироби. Одяг для себе. Особистий побут (домоведення). Предмети для благоустрою та організації життя та роботи. Споживацькі знання. Страви української кухні. Сувеніри та обереги. Швейні вироби	Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом. Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом. Технологія виготовлення виробів з поєднанням штучних та природних матеріалів. Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів). Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо). Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame». Технологія виготовлення текстильної ляльки. Технологія виготовлення вишитих виробів. Технологія виготовлення виробів із бісеру. Технологія оздоблення виробів вишивкою бісером (на тканині, на дерев'яній заготовці). Технологія ліплення. Технологія ниткографії. Технологія виготовлення писанок. Технологія виготовлення мила (миловаріння). Технологія виготовлення свічок. Технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг). Технологія виготовлення виробів із ниток, пряжі. Технологія виготовлення виробів у техніці валяння. Технологія виготовлення в'язаних виробів (спицями, гачком, руками). Технологія виготовлення виробів у техніці кінусайга.

	Технологія клаптикового шиття (печворк, квілтінг). Технологія приготування їжі. Технологія вирощування рослин, квітів та догляд за ними. Технологія придбання продуктів харчування. Технологія формування культури споживання їжі. Технологія сервірування столу. Технологія догляду за обличчям, тілом. Технологія догляду за нігтями. Технологія догляду за волоссям. Технологія макетування. Технологія виготовлення картин із вовни. Технологія виготовлення виробів у техніці килимова вишивка. Технологія оздоблення виробів вишивкою стрічками. Технологія виготовлення м'якої іграшки (пласка та об'ємна). Технологія розпису тканини. Технологія виготовлення виробів у техніці скрапбукінг. Технологія декупажу
--	--

Програма

Очікувані результати навчання	Зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
-------------------------------	----------------------------	----------------------------

Модуль 1. Утілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності

Знаходить, відбирає та оцінює актуальну інформацію для виявлення творчого задуму [проблеми], визначає достовірність джерел. Обговорює спільно з іншими особами наявні особистісно та соціально важливі проблеми для розв'язання їх у проєкті. Аргументовано доводить важливість майбутнього проєкту відповідно до власних інтересів і прогнозує його позитивний вплив на бюджет власний [родини, громади]. Відображає у формулюванні мети власної або спільної проєктно-технологічної діяльності її ідею або проблему. Визначає завдання проєкту самостійно або в співпраці з іншими особами, проводить моніторинг стосовно можливих способів розв'язання завдань проєкту. Визначає етапи проєктно-технологічної діяльності і відповідну структуру проєктної теки. Обґрунтовано застосовує цифрові пристрої на різних етапах проєктно-	Правила внутрішнього розпорядку в навчальній майстерні, загальні правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій. Методи проєктування: метод фокальних об'єктів. Етапи проєктування. Послідовність роботи над проєктом. Банк ідей. Моделі-аналоги для проєктування виробу. Художнє конструювання. Графічне зображення виробу. Технічне конструювання. Елементи графічної грамоти. Основні типи креслярських ліній. Розміри на креслениках. Моделювання. Значення моделей і макетів у проєктуванні. Матеріали (інгредієнти) та інструменти, пристосування, механізоване та автоматизоване обладнання для виготовлення виробу (за проєктом). Раціональне та доцільне використання матеріалів. Критерій екологічності для добору матеріалів.	Ознайомлення з інструментами, матеріалами, обладнанням у разі використання нових технологій. Створення банку ідей проєктів на рік. Алгоритм застосування методу фокальних об'єктів для вдосконалення чи створення виробу. Вибір виробу для проєктування. Вибір та обґрунтування теми проєкту. Визначення вимог до готового виробу. Створення банку ідей для виконання проєкту. Добір та аналіз моделей-аналогів. Складання послідовності виготовлення виробу. Виконання графічного зображення виробу з використанням методу фокальних об'єктів. Добір технології виготовлення виробу; конструкційних матеріалів для виготовлення виробу; малюнка для оздоблення; інструментів і пристосувань. Розрахунок кількості матеріалів. Економне та використання матеріалів.
---	---	--

технологічної діяльності: пошуку, аналізу і використання інформації, презентації проекту тощо. Здійснює маркетингові дослідження з метою розроблення дизайн-проекту. Збирає актуальну інформацію з різних джерел про об'єкт проектування, аналізує та упорядковує її. Обговорює та рефлексує результати маркетингових досліджень через доступні форми презентації. Застосовує методи проектування до запланованого об'єкта проектування, обговорюючи ідеї та конструктивно взаємодіючи з іншими особами. Розробляє модель об'єкта проектування, аналізуючи різні стилі дизайну. Здійснює художнє конструювання виробу, застосовуючи принципи та засоби дизайну. Оцінює власні чи спільні результати художнього конструювання виробу за визначеними критеріями. Здійснює технічне конструювання об'єкта проектування від його компоновки до виконання креслень, ескіза тощо.	Технологічна послідовність виготовлення виробу. Технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Особливості та технологія обробки конструкційних матеріалів (деревинні, текстильні та з металу) ручним/механічним способом. Деталь. Загальні відомості про способи отримання деталей заданої форми з різних матеріалів: різання, штампування, лиття. Способи обробки та з'єднання деталей (випилювання, шліфування, за допомогою цвяхів, зшивання, зв'язування, склеювання тощо). Види оздоблень (деревинних, текстильних, матеріалів, в'язаних виробів тощо). Вимоги до готового виробу. Використання фурнітури (гудзики, блискавки, кнопки, застібки, карабіни, заклепки тощо). Практичне застосування: упорядкування, безпечне використання, зберігання та догляд.	Економічне та екологічне обґрунтування, Маркетингові міні дослідження Розробка конструкції виробу (побудова кресленника виробу, виготовлення викрійок, лекал, шаблонів виробу). Виготовлення деталей виробу відповідно до обраної технології. Перенесення малюнка на поверхню виробу (за необхідності). З'єднання деталей виробу відповідно до обраної технології. Виготовлення, оздоблення та опорядження виробу відповідно до обраної технології. Контроль та самоконтроль виготовлення виробу. Оформлення виробу. Презентація проєктної діяльності. Оцінка якості виготовленого виробу. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій
--	---	--

Читає графічні зображення і відтворює прочитане як алгоритм власних дій із виготовлення виробу і, навпаки, за потреби вносить зміни під час виготовлення виробу до графічних зображень відповідно до внесених змін у роботі. Обґрунтовує конструкцію об'єкта проектування через добір матеріалів, методи їх обробки, обрахунок витрат на виготовлення виробу тощо. Характеризує види технологічних операцій, аргументовано добирає їх для виготовлення виробу. Визначає послідовність технологічних операцій для виготовлення проєктованого виробу. Оцінює заплановану роботу, прогнозує ймовірні перешкоди. Створює індивідуальний план технології виготовлення виробу, застосовуючи [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори. Організовує і планує самостійно роботу з виготовлення проєктованого виробу за наперед визначеною послідовністю. Дбає про власне здоров'я і безпеку інших осіб під		
--	--	--

час налагодження та використання ручних і механізованих знарядь праці. Доцільно використовує інструменти, пристосування, механізовані знаряддя праці; дотримується правил безпеки праці та санітарних норм. Виготовляє спроектований виріб згідно з індивідуальним планом, за потреби обґрунтовано вносить зміни в конструкцію об'єкта проектування на кресленнях, ескізах. Розподіляє доцільно час на виконання кожної технологічної операції, індивідуального плану. Виявляє в роботі під час виготовлення виробу позитивні особистісні якості. Співпрацює з іншими особами під час реалізації власного / спільного проекту. Бере участь у розподілі та виконанні обов'язків під час роботи над спільним проектом. Бере на себе відповідальність за власний чи спільний результат. За потреби допомагає іншим особам у виготовленні виробу.		
--	--	--

Оцінює ефективність власного чи спільного процесу проєктно-технологічної діяльності через аналіз одержаних результатів, обговорення і аргументацію власної позиції. Вносить обґрунтовані зміни до готового об'єкта проєктування [у разі потреби]. Здійснює рефлексію власної діяльності, зокрема, указує на власні здібності, які дали змогу реалізувати проєкт. Усвідомлено застосовує нові знання та вміння, набуті в проєкті. Указує на недоліки у власних знаннях [уміннях] і визначає способи їх усунення. Розрізняє та обирає форми й засоби презентації результатів проєктно-технологічної діяльності. Аналізує власний досвід роботи в проєкті та обирає найкращі досягнення цієї діяльності для презентації. Презентує та обговорює результати власної чи спільної проєктно-технологічної діяльності. Обговорює з іншими особами способи підвищення результативності власної		
--	--	--

проектно-технологічної діяльності		
Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва		
Характеризує декоративно-ужиткове мистецтво та ремесла як окремий напрям дизайну. Розрізняє автентичні твори, стилізовані вироби, вироби в етностилі, науково інтерпретуючи власні знання. Формує власні судження на основі культурологічної інформації про декоративно-ужиткове мистецтво з різних джерел, зокрема інформаційних, і доцільно застосовує її в реалізації власних проєктів. Визначає ознаки декоративно-ужиткового мистецтва за етнографічними регіонами України. Долучається до громадських заходів, проєктів зі створення і популяризації творів декоративно-ужиткового мистецтва своєї громади [краю, країни] та мистецтва європейської культурної спадщини. Ідентифікує себе носієм культури свого народу, усвідомлює свою приналежність до	Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час виконання технологічних операцій, організація робочого місця. Види декоративно-ужиткового мистецтва. Технології і техніки створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Короткі історичні відомості про обрану техніку та технологію декоративно-ужиткового мистецтва. Символи, притаманні видам декоративно-ужиткового мистецтва, та їхні значення. Колірна гама, поширена в регіоні проживання учнів. Застосування технологій декоративно-ужиткового мистецтва для дизайну виробів. Творчість народних майстрів / майстринь України різних регіонів та майстрів / майстринь інших народів, що проживають в Україні. Характерні ознаки технології виготовлення та оздоблення виробів, поширені в регіоні проживання. Осучаснення та практичне застосування	Ознайомлення з видами декоративно-ужиткового мистецтва. Ознайомлення з технологіями і техніками створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Особливості обраного виду декоративно-ужиткового мистецтва. Визначення теми та завдань проєктної діяльності. Вибір виробу для проєктування з урахуванням рівня своїх практичних навичок із рівнем складності проєкту. Можливість їх удосконалення під час виготовлення виробу. Вибір й обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого виробу. Пошук зразків виробів декоративно-ужиткового мистецтва для виконання проєкту. Створення банку ідей. Аналіз виробів-аналогів. Розробка графічного зображення (малюнків, схем, шаблонів, ескіза, макета) задуманого виробу.

українського народу через дослідження і вивчення його трудових традицій, народних звичаїв та іншої культурологічної інформації у змісті технік і технологій декоративно-ужиткового мистецтва. Застосовує інформацію з творів декоративного мистецтва для створення виробу. Самостійно або спільно з іншими особами створює виріб в етностилі. Із розумінням добирає та застосовує методи проектування у створенні предметного середовища в етностилі. Стилізує виріб технологіями декоративно-ужиткового мистецтва, техніками художнього оздоблення з урахуванням функційних і естетичних вимог до об'єкта проектування. Використовує цифрові пристрої для рекламування і реалізації створених виробів в етностилі	виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Етнодизайн. Методи проектування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Графічне зображення (малюнок, схема, шаблон) для виготовлення виробів. Комп'ютерні програми, онлайн-конструктори та застосунки для створення графічних зображень (схем, орнаментів). Матеріали, інструменти та пристосування, необхідні для виготовлення виробу відповідною технологією. Орієнтовна вартість матеріалів та майбутнього виробу. Прийоми роботи з інструментами та пристосуваннями. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів. Технологічний процес виготовлення виробу. Види оздоблення відповідно до технологій та технік.	Застосування методів проектування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Добір орнаментів та створення композиції майбутнього виробу. Ознайомлення та використання комп'ютерних програм, онлайн-конструкторів та застосунків для створення графічних зображень (схем, орнаментів). Художнє конструювання форми та композиції оздоблення. Добір виду оздоблення виробу. Складання технологічної послідовності виготовлення та оздоблення виробу. Добір та обґрунтування технологій для реалізації проекту. Добір та обґрунтування використання конструкційних матеріалів. Добір матеріалів, інструментів та пристосувань (класичних та новітніх) необхідних для виготовлення виробу. Визначення необхідної кількості й вартості витрачених матеріалів для виготовлення виробу. Економічне та екологічне обґрунтування,
---	---	---

		Маркетингові міні дослідження Виготовлення виробу з використанням відповідних технік та технологій. Виготовлення виробу з дотриманням народних традицій (форма, колірне рішення, символи) та їх осучаснення. Виконання технологічних операцій із виготовлення виробу відповідно до складеної послідовності. Економне використання матеріалів під час виготовлення виробу. Виготовлення виробу. Виконання його оздоблення. Дотримання прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями. Виконання остаточної обробки виробу. Контроль якості виробу. Догляд за виробами. Визначення можливості поповнення власного бюджету (бюджету сім'ї) за рахунок реалізації виробів, виготовлених власноруч. Презентація проєктної діяльності. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці під час виконання технологічних операцій
--	--	---

Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу

Використовує інформаційні джерела і логічно обґрунтовує роль науки, технологій для сталого [збалансованого] розвитку. Обґрунтовує взаємозв'язок розвитку науки, техніки, технологій і збереження природи. Обговорює і прогнозує екологічні ризики, ризики інноваційних технологій для здоров'я людини і навколишнього середовища. Характеризує новітні матеріали і техніки, визначає їхні вартісні показники, обґрунтовуючи використання їх у проєкті. Проєктує власний життєвий простір із доцільним використанням екологічних матеріалів і побутових продуктів. Створює екологічні вироби з урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів. Добирає матеріали для виготовлення виробу з урахуванням інформації про них із маркування, штрихових кодів, товарних знаків тощо. Із застосуванням інформаційних джерел	Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи над виготовленням проєкту. Організація робочого місця. Ризики впливу сучасних матеріалів, техніки і технологій для навколишнього середовища. Роль науки, технологій для сталого розвитку. Можливості сучасної техніки та новітніх знарядь праці для виготовлення виробів. Особливості роботи з ручними інструментами (лобзик, ножиці по металу та для тканини тощо), електроінструментом та обладнанням (швейна машина, праска, дріль, свердлильний верстат тощо). Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для конструювання і виготовлення виробів, та їхні властивості: тканина, фанера, шпон, тонколистовий метал, дріт, ДВП тощо. Використання природних матеріалів із метою збереження навколишнього середовища. Способи переробки тканини, скла, деревинних матеріалів тощо.	Ознайомлення з видами та будовою сучасної техніки й новітніх знарядь праці для виготовлення виробів та особливостями роботи. Вибір та обґрунтування теми проєкту й практичного використання спроектованого та виготовленого виробу. Проєктування виробів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу (створення нових речей із уживаного матеріалу). Створення банку ідей. Пошук і аналіз подібних виробів, використання їхніх найкращих ознак для проєктування. Складання плану роботи з виконання проєкту. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу. Побудова лекала, шаблону, макета, кресленника. Розмічання деталей. Економне екологічно орієнтоване та природозаощадливе використання матеріалів для виготовлення виробу. Економічне та екологічне обґрунтування,
---	--	---

обґрунтовує доцільність відповідальної споживчої поведінки та екологічного виробництва. Моделює власну споживчу поведінку, способи зменшення навантаження на екосистему. На основі опрацьованої інформації пропонує способи мінімізації утворення відходів, проблеми їх утилізації. Виконує інноваційні проєкти, STEM-проєкти, які передбачають дослідження, пов'язані з використанням вторинних ресурсів, побутових відходів. Аналізує власний екологічний слід у природі. Характеризує комплекс різнопланових дій і використання спектра матеріалів, які забезпечують сталий [збалансований] розвиток	Раціональне використання матеріалів. Послідовність роботи над проєктом. Розміри, необхідні для виготовлення виробу. Графічне зображення виробу проєктування. Послідовність побудови кресленика методом макетування та за допомогою вимірювань. Технологічна послідовність виготовлення та оздоблення виробу. Види оздоблення виробів. Послідовність кінцевої обробки виробу. Вимоги до готового виробу.	Маркетингові міні дослідження Перенесення (розмічання) малюнка для оздоблення деталей виробу. Виготовлення виробу відповідно до обраної технології. Обробка основних та додаткових деталей виробу. Оздоблення виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Оцінка якості та захист проєктної діяльності. Розрахунок вартості витрачених матеріалів та виготовленого виробу. Презентація проєктної діяльності. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій
---	---	---

Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб

Визначає власні потреби та потреби інших осіб стосовно організації побуту. Оцінює естетичність та функціональність організації власного чи спільного життєвого простору, предметного середовища.	Поняття про дизайн та його види. Благоустрій та організація власного житла. Колірна гама та її значення в дизайні, добір і поєднання кольорів. Використання конструкційних матеріалів	Визначення власних потреб та потреб навколишніх у благоустрою та організації побуту. Розробка простору приміщення різного призначення з використанням кольорової гами.
--	--	--

Здійснює пошук та опрацювання інформації для генерування ідей облаштування власного чи спільного життєвого простору, предметного середовища, організації побуту. Пояснює принципи облаштування життєвого простору відповідно до вимог дизайну. Застосовує художні засоби дизайну в проектуванні власного життєвого простору. Облаштовує власний чи спільний життєвий простір у побуті [інтер'єр, одяг, естетика харчування тощо] та удосконалює його на основі вимог дизайну і власних потреб, інтересів, можливостей. Оцінює результати проектування власного життєвого простору відповідно до вимог дизайну. Реалізовує проект у власному життєвому просторі з використанням різних конструкційних матеріалів, методів і засобів дизайну. Орієнтується в сучасних стилях для облаштування життєвого простору, власних потреб. Рефлексує та проектує бачення власної життєвої стратегії, успішної кар'єри.	для облаштування інтер'єрів. Види робіт із благоустрою власного житла. Озеленення як спосіб очищення й збагачення киснем приміщення. Види кімнатних та садових рослин. Основи технології вирощування їстівних трав на підвіконні. Види їстівних трав. Користь їстівних трав для організму людини. Інструменти, пристрої, матеріали, які використовуються під час вирощування та догляду за зеленню. Приготування їжі як турбота про себе та своїх близьких. Культура споживання їжі. Правила раціонального харчування. Переваги їжі домашнього приготування. Значення добору екологічно чистих та органічних продуктів для приготування їжі. Уплив екологічно чистих продуктів на здоров'я людини та її зовнішній вигляд. Культура й техніка догляду за зовнішнім виглядом. Особливості національної кухні. Страви з борошна та круп. Технологія приготування страв із борошна та круп. Кулінарний інвентар, посуд та обладнання.	Ознайомлення з плануванням простору та дизайну приміщення за допомогою програмного забезпечення, візуалізація простору. Добір їстівних трав для вирощування. Вирощування та догляд за їстівними травами. Добір засобів догляду за зовнішнім виглядом. Дотримання правил догляду за собою (шкіра, нігті, волосся, тіла). Ремонт нескладної побутової техніки, меблів, сантехнічного обладнання, приміщення, обладнання прибудинкової території тощо. Складання меню збалансованого харчування підлітка. Визначення корисних страв для себе та навколишніх. Вибір і обґрунтування теми проєкту та практичного використання знань для приготування страви. Складання плану роботи з виконання проєкту. Створення власного рецепту. Обґрунтування використаних інгредієнтів. Добір та визначення необхідної кількості інгредієнтів, кухонного інвентаря та посуду.
---	--	---

Читає і застосовує інструкції, схеми з будови та принципу дії побутової техніки, визначає у їх змісті зайву інформацію. Удосконалює технічні пристрої або інші предмети побуту за потреби. Здійснює безпечне самообслуговування в побуті. Ощадно і безпечно застосовує побутову техніку для вирішення практичних завдань. Характеризує різні види побутових пристроїв у зв'язку з ощадливим використанням природних ресурсів як провідного чинника збалансованого розвитку суспільства зокрема зі здатністю дбати про власну безпеку та безпеку інших осіб. Ощадно і безпечно застосовує побутову техніку для вирішення практичних завдань. Характеризує різні види побутових пристроїв у зв'язку з ощадливим використанням природних ресурсів як провідного чинника збалансованого розвитку суспільства	Правила сервірування столу відповідно до приготвлених страв. Дотримання правил гігієни та безпеки праці. Етикет під час споживання страв. Види побутових кухонних електроприладів для приготування страв із борошна та круп. Правила безпечного користування електроприладами. Користування кухонними електроприладами з дотриманням правил безпеки	Організація робочого місця Добір технології приготування страви; кухонного інвентаря, електроприладів, посуду та сервірування столу. Приготування та подавання страв. Визначення якості та екологічної безпеки приготвлених страв. Економічне обґрунтування та розрахунок орієнтовної вартості приготвленої страви з обраних продуктів. Дотримання правил етикету за столом. Оцінка якості приготвлених страв. Презентація проєкту. Сервірування столу відповідно до приготвленої страви
---	---	--

Прикінцева частина

Система оцінювання результатів навчання ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня й кожної учениці; оцінюється не рівень їхніх недоліків і прорахунків, а особисті поступи учня / учениці.

Оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно здійснювати під час освітнього процесу на основі принципів формувального оцінювання. А саме:

- перевіряти, як триває процес навчання;
- діагностувати сфери, де необхідне покращення;
- ідентифікувати недоліки й покращувати якість навчання;
- допомагати учнівству вчитися один у одного.

Важливим фактором в оцінюванні залишається не лише якість, а й ступінь готовності спроектованого виробу. Не менш важливі функціональність, естетичність, значущість виробу для учня / учениці.

До основних видів оцінювання належать:

- поточне (виконує діагностичну, стимулювальну, коригувальну функції). Поточне оцінювання може здійснюватися в результаті виконання учнями й ученицями різних видів діяльності: створення проєктної документації в робочих зошитах, папках (організаційно-підготовчий етап проєктування), виконання робіт із виготовлення спроектованого виробу (конструкційний та технологічний етапи), презентація (завершальний етап), усна відповідь, тестування;

- підсумкове (семестрове і річне). Кожен проєкт має закінчуватись виставленням тематичної оцінки, яка вираховується як середня арифметична від поточних оцінок.

Не менш важливий індивідуальний та диференційований підходи для оцінювання. Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінювання і взаємооцінювання.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 02.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 18.07.2023).
2. Про загальну середню освіту : Закон України від 13.05.1999 р. № 651-XIV : *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 18.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14#Text> (дата звернення: 18.07.2023).
3. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : постанова Каб. Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87: *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 06.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n12> (дата звернення: 18.07.2023).
4. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Каб. Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898: *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 02.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16> (дата звернення: 18.07.2023).
5. Нова українська школа / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 18.07.2023).
6. Навчальна програма з трудового навчання для 5-9 класів : затв. Наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804 / Сидоренко В. К. та ін. Київ, 2017. 28 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/2-trudove-navchannya-5-9.doc> (дата звернення: 18.07.2023).
7. Finnish-education / TED center. URL : <https://tedcenter.fi/expertise-areas/finnish-education/> (дата звернення: 18.07.2023)
8. Модельні навчальні програми навчального предмета «Технології. 5-6 класи», «Технології. 7-9 класи», які мають гриф Міністерства освіти і науки України <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/tekhnohichna-osvitnia-haluz/>
9. Наказ МОН України від 02 серпня 2024 р. No1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>) (дата звернення: 19.08.2024).
10. Модельна навчальна програма «Технології, 5-6 класи» : затв. Наказом МОН України від 12.07.2021 р. № 795 / Ходзицька І. Ю. та ін. Київ, 2021.с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navc h.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tehnol.osv.gal/Tekhnol.5-6-klas.Khodzytska.ta.in.14.07.pdf> (дата звернення: 18.07.2023).